

ΣΥΜΜΑΡΙΟΝ

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ Ψ.

SUMMARIUM.

Penelopen, adhuc dormientem, excitat Euryclea, ut Ulyssem sub mendici habitu latuisse, et procos telis eius cecidisse, nuntiet (1-31). Noscendi cupida descendit regina, inter gaudium metumque fluctuans, ac caedem potius ab aliquo deorum editam putans: et ne assidentem quidem virum temere credit ipsum esse, nec, quamvis a filio obiurgata, alloquitur (32-110). At Ulysses, ne statim res per urbem vulgetur, Telemachum et pastores cum ancillis choreas agere iubet; lotusque mox ipse et a Minerva iuvenis redditus, ad uxorem revertitur, cui lentitudinem exprobrat (111-172). Tandem illa, quo cautius verum exploret, de positu lecti genialis, ab ipso olim fabricati, sic loquitur, ut respondendo plane pateat opifex maritus (173-204). Tum denique agnito Ulyssi prima amoris signa dat Penelope orditurque sermonem, qui usque in noctem, quam amantibus solito longiorem facit dea, multis de rebus habetur; etiam in lecto, ubi Ulysses laborum suorum summam repetit (205-343). Mane postridie domum mandat Penelopae, atque, ut in ea se abdat, monet; ipse autem armatus cum filio et pastoribus rus exit ad Laerten (344-372).

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ.

Ὀδυσσέως ὑπὸ Πηνελόπης
ἀναγνωρισμός.

Γοῆς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καρχαλόωσα,
δεσποίνη ἔρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἔοντα·
γούνατα δ' ἐρῳάσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο·
σιτῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

Ἔγρεο, Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδῃαι 5
ὄφθαλμοῖσι τεοῖσι, τὰτ' ἔλδεαι ἡμᾶτα πάντα·
ἦλθ' Ὀδυσσεύς, καὶ οἶκον ἰκάνεται, ὄψέ περ ἔλθῶν·
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἷτε οἱ οἶκον
κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 10
μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν· οἷτε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἔοντα,
καὶ τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
οἱ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦςθα.
τίπτω με λωβεύεις, πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν, 15
ταῦτα παρῆξ ἔρέουσα, καὶ ἔξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις

ἠδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
ἔρχετ', ἐποψόμενος Κακοίλιον οὐκ ὀνομαστήν.

20 ἄλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἄψ' ἔρχεαι μέγαρόνδε.
εἰ γάρ τις μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἶ μοι ἔασιν,
ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἠγγειλε, καὶ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρεν,
τῷ κε τάχα στυγερώς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
αὐτὶς ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.

25 Τὴν δ' αὐτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
οὔτι σε λωβεύω, τέκνον φίλον· ἄλλ' ἔτυμόν τοι
ἦλθ' Ὀδυσσεύς, καὶ οἶκον ἰκάνεται, ὡς ἀγορεύω,
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισιν.

Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἦδεεν ἔνδον ἔοντα,
30 ἀλλὰ σαοφροσύνησι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν,
ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορέοντων.

Ὡς ἔφαθ'· ἢ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῖ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἦκεν·
καὶ μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

35 Εἰ δ', ἄγε δή μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἔνισπε,
εἰ ἔτεόν δὴ οἶκον ἰκάνεται, ὡς ἀγορεύεις·
ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκεν,
μοῦνος ἑών, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.

Τὴν δ' αὐτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
40 οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἀκουον
κτεινόμενων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπῆκτων
ἡμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
πρὶν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσεν
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.

45 εὖρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοιισι νέκυσσιν

ἔσταόθ'· οἱ δέ μιν ἀμφί, κραταίπεδον οὔδας ἔχοντες,
κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης.

[αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα.]

νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' ἀυλείησι θύρησιν
ἀθροοί· ἀντάρ ὁ δῶμα θεεῖοῦται περικαλλές, 50

πῦρ μέγα κειάμενος· σέ δέ με προέηκε καλέσσαι.

ἀλλ' ἔπευ, ὄφρα σφῶϊν εὐφροσύνης ἐπιβῆτον
ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.

νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται·
ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σέ, 55

καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵπερ μιν ἔρεζον
μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ὧ ἐνὶ οἴκῳ.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖα φίλη, μήπω μέγ' ἐπεύχεο καρχαλόωσα.

οἷσθα γάρ, ὡς ἴ' ἀσπαστός ἐνὶ μεγάροισι φανείη 60
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ νιῒ, τὸν τεκόμεσθα·

ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·

ἀλλὰ τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαπούς,

ἕβρον ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.

οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 65

οὐ κακόν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·

τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν· ἀντάρ Ὀδυσσεύς

ᾤλεσε τηλοῦ νόστιον Ἀχαιίδος, ᾤλετο δ' αὐτός.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·

τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων! 70

ἢ πόσιν, ἔνδον ἔοντα παρ' ἐσχάρῃ, οὔποτ' ἔφησθα

οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἀπίστος;

ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἶπω,

οὐλήν, τὴν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι.

75 τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην· ἔθελον δέ σοι αὐτῇ
εἰπέμεν· ἀλλὰ με κείνος ἑλών ἐπὶ μάστακα χερσίν,
οὐκ ἔα εἰπέμεναι, πολυῖδρεῖσι νόοιο.
ἀλλ' ἔπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
αἴ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναι μ' οἰκτίστω ὀλέθρῳ.

80 Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖα φίλη, χαλεπὸν σε θεῶν αἰειγενετῶν
δήνεα εἶρουσθαι, μάλα περ πολυῖδριν εὐοῦσαν·
ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἦδ' ὅς ἔπεφνεν.

85 Ὡς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ᾤομαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεεῖνοι,
ἢ παρστιάσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
ἦ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,
ἔξετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίον, ἐν πυρὸς ἀνγῆ,

90 τοίχου τοῦ ἑτέρου· ὃ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακροῖν
ἦστο κάτω ὀρόων, ποτιδέγμενος, εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὄφθαλμοῖσιν.
ἦ δ' ἄνεω δὴν ἦστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἴκανεν·
ὄψει δ' ἄλλοτε μὲν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,

95 ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε, κακὰ χροῖ εἶματ' ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

Μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ' οὕτω πατρός νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
ἐξομένη μύθοισιν ἀνείρεαι, οὐδὲ μεταλλάς;

100 οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ᾧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἄνδρὸς ἀφεσταίῃ, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν·
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθιοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν· 105

οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
οὐδ' εἰς ὧπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἔτεόν δῃ
ἔστι Ὀδυσσεύς, καὶ οἶκον ἰκάνεται, ἧ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λῶϊον· ἔστι γὰρ ἡμῖν
σῆμαθ', ἃ δῆ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων. 110

Ὡς φάτο· μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἴψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Τηλέμαχ', ἦτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζεις ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ' ὅτι ῥυπώω, κακὰ δὲ χροῖ εἶματα εἶμαι, 115
τοῦνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὐπω φησὶ τὸν εἶναι.

ἡμεῖς δὲ φραζόμεθ', ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
καὶ γὰρ τίς θ' ἓνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει, πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν· 120
ἡμεῖς δ' ἔρμα πόλης ἀπέκταμεν, οἱ μὲγ' ἄριστοι
κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤνδα·
αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τις τοι 125
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.

[ἡμεῖς δ' ἔμμεμαῶτες ἅμ' ἐψόμεθ', οὐδέ τί φημι
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμις γε πάρεστιν.]

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς·

τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα. 130
πρῶτα μὲν ἄρ' λούσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,

δμῶας δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἶμαθ' ἐλέσθαι·
 αὐτὰρ θεῖος ἀοιδός, ἔχων φόρμιγγα λίγειαν,
 ἡμῖν ἠγείσθω φιλοπαίγμονος ὄρχηθμοῖο,
 135 ὡς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτός ἀκούων,
 ἢ ἂν ὁδὸν στείχων, ἢ οἱ περὶ ναιετάουσιν·
 μὴ πρόσθε κλέος εὐρύ φόνου κατὰ ἄστν γένηται
 ἀνδρῶν μνηστήρων, πρὶν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
 ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἐνθα δ' ἔπειτα
 140 φρασσόμεθ', ὅτι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ'
 ἐπίθοντο.

πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο, καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας·
 ὄπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ' εἴλετο θεῖος ἀοιδός
 φόρμιγγα γλαφυρήν, ἐν δὲ σφισιν ἕμερον ὤρσεν
 145 μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὄρχηθμοῖο.
 τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
 ἀνδρῶν παιζόντων, καλλιζώνων τε γυναικῶν.
 ὧδε δὲ τις εἶπενκε, δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·

Ἡ μάλα δὴ τις ἔγρημε πολυμνήστην βασιλείαν·
 150 σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὐ κουριδίοιο
 εἶρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, ἕως ἴκοιτο.
 Ὡς ἄρα τις εἶπενκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο
 αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ὧ ἐνὶ οἴκῳ
 Εὐρυνόμη ταμίη λούσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
 155 ἀμφὶ δὲ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
 αὐτὰρ κακὴ κεφαλῆς χεῦεν πολὺν κάλλος Ἀθήνη,
 μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· καδ δὲ κάρητος
 οὐλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
 ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνηρ

ἰδρῖς, ὃν Ἥφαιστος δέδραεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη 160
 τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει·
 ὡς μὲν τῷ περιέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
 ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ, δέμας ἀθανάτοισιν ὅμοιος·
 ἄψ δ' αὐτίς κατ' ἄρ' ἕξει ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη,
 ἀντίον ἧς ἀλόχου, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· 165

Δαιμονίη, περὶ σοίγε γυναικῶν θηλυτεράων
 κῆρ ἀτέραμνον ἔθνηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
 οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
 ἀνδρὸς ἀφεσταίῃ, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
 ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν. — 170
 ἀλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
 λέξομαι· ἧ γὰρ τῆγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 δαιμόνι, οὐτ' ἄρ' τι μεγαλίζομαι, οὐτ' ἀθερίζω,
 οὔτε λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ', οἷος ἔησθα, 175
 ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτιμοιο. —
 ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πνικινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
 ἐκτὸς εὖσταθέος θαλάμου, τὸν ὃ' αὐτὸς ἐποίει·
 ἔνθα οἱ ἐκθεῖσαι πνικινὸν λέχος, ἐμβάλετ' εὐνήν,
 κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα. 180

Ὡς ἄρ' ἔφη, πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ὀχθήσας ἀλόχου προσεφώνεε, κέδν' εἰδυῖαν·

ὦ γύναι, ἧ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες·
 τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἶη,
 καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθῶν 185
 ῥηϊδίως ἐθέλων θείῃ ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ·
 ἀνδρῶν δ' οὐ κέν τις ζωὸς βροτός, οὐδὲ μάλ' ἠβῶν
 ῥεῖα μετοχλίσσειεν· ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται

αἰεὶ γὰρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 215
 ἔρῴγει, μή τις με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
 ἔλθῶν· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.

οὐδέ κεν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
 ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότῃ καὶ εὐνῇ,
 εἴ ἤδη, ὃ μιν αὖτις Ἀργῆιοι νῆες Ἀχαιῶν 220
 ἀξέμεναι οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.

τὴν δ' ἦτοι ῥέξαι θεὸς ὤροσεν ἔργον ἀεικές·
 τὴν δ' αἶτην οὐ πρόσθεν ἐῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
 λυγρῆν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἴκετο πένθος.

νῦν δ', ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας 225
 εὐνῆς ἡμετέρης, ἣν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
 ἀλλ' οἴοι, σὺ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη,
 Ἀκτορίς, ἣν μοι δῶκε πατὴρ εἴη δεῦρο κιοῦση,
 ἣ νῶϊν εἶρυντο θύρας πνικινῷ θαλάμοιο,

πεῖθεις δὴ μευ θυμὸν, ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα. 230

Ὡς φάτο· τῷ δ' εἴη μᾶλλον ὑφ' ἡμέρον ὤρσε γόοιο.

κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κέδν' εἰδυῖαν.
 ὡς δ' οὔτ' ἂν ἀσπασίος γῆ νηχομένοισι φανήη,
 ὣντε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
 ῥαίση, ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῶ· 235

παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἅλός ἠπειρόνδε
 νηχόμενοι, πολλή δὲ περὶ χροῦ τέτροφεν ἄλμη·
 ἀσπασίοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φνγόντες·

ὡς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροῶση·
 δειρῆς δ' οὔπω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκῷ. 240

καὶ νῦν ἔ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 εἰ μὴ ἄρ' ἀλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, Ἥῳ δ' αὖτε

θύσατ' ἐπ' Ὠκεανῶ χρυσόθρονον, οὐδ' ἕα ἵππους
 245 ζεύγνυσθ' ὠκύποδας, φάος ἀνθρώποισι φέροντας,
 Λάμπρον καὶ Φαέθονθ', οἷτ' Ἥῳ πῶλοι ἄγουσιν.
 καὶ τότε ἄρ' ἦν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
 ἦλθομεν, ἀλλ' εἴτ' ὄπισθεν ἀμέτροτος πόνος ἔσται,
 250 πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.

ὥς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαιο
 ἤματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄιδος εἴσω,
 νόστον ἐταίροισιν διζήμενος ἦδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
 ἀλλ' ἔρχεν, λέκτρονδ' ἴομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἦδη
 255 ὑπνώ ὑπο γλυκερῶ ταρπώμεθα κοιμηθέντε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 εὐνή μὲν δὴ σοίγε τότ' ἔσσειται, ὅπποτε θυμῷ
 σῶ ἐθέλῃς· ἐπεὶ ἄρ' σε θεοὶ ποίησαν ἰέσθαι
 οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

260 ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καὶ τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
 εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἀέθλον· ἐπεὶ καὶ ὄπισθεν, οἴω,
 πεύσομαι· ἀντίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὔτι χέρειον.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

δαμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
 265 εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω.
 οὐ μὲν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
 χαίρω· ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστει ἄνωγεν
 ἐλθεῖν, ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' εὐήρες ἔρετμόν,
 εἰσόκε τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
 270 ἀνέρες, οὐδέ θ' ἄλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ' ἔδουσιν·
 οὐδ' ἄρα τοίγ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,

οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τάτε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
 σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἄριφραδές, οὐδέ σε κεύσω·
 ὀπποῖτε κεν δὴ μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὀδίτης
 φήη, ἀθηρηλοιογὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ, 275

καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευεν ἐρετμόν,
 ἔρξανθ' ἱερά καλὰ Ποσειδάωνι ἀνακτι,
 ἄρνειόν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
 οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱεράς ἐκατόμβας
 ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 280
 πᾶσι μάλ' ἐξείης· θάνατος δέ μοι ἐξ ἄλός αὐτῶ
 ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνη,
 γῆρά ὑπο λιπαρῶ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
 ἄλβιοι ἔσσονται· τάδε μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 285
 εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
 ἐλπώρῃ τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσσεσθαι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 τόφρα δ' ἄθ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνήν
 ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὑπο λαμπομενάων. 290

αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
 γρη῏ς μὲν κείουσα πάλιν οἰκόνδε βεβήκει·
 τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἠγεμόνευεν
 ἐρχομένοισι λέχοςδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
 ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν· οἱ μὲν ἔπειτα 295
 ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιεῦ θεσμόν ἴκοντο.

Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
 παῦσαν ἄθ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας·
 αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκίοεντα.

Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότιτος ἑταρπήτην ἐρατεινῆς, 300

τερπέσθην μύθοισι, πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε·
 ἢ μὲν, ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο διὰ γυναικῶν,
 ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' αἰδήλον ὄμιλον,
 οἱ ἔθεν εἵνεκα πολλά, βόας καὶ ἴφια μῆλα,
 305 ἔσφαζον· πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετεο οἶνος.
 αὐτὰρ ὁ Διογενὴς Ὀδυσσεύς, ὅσα κήδε' ἔθηκεν
 ἀνθρώποις, ὅσα τ' αὐτὸς οἰζύσας ἐμόγησεν,
 πάντ' ἔλεγ'· ἢ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
 πίπτειν ἐπὶ βλεφάροισι, πάρος καταλέξει ἅπαντα.

310 Ἦρξατο δ', ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ'· αὐτὰρ
 ἔπειτα

ἦλθ' ἐς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πείριαν ἄρουραν·
 ἦδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινήν
 ἰφθίμων ἐτάρων, οὓς ἤσθειεν, οὐδ' ἐλείπειν·
 ἦδ' ὡς Αἴολον ἴκεθ', ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
 315 καὶ πέμπ'· οὐδέ πω αἴσα φίλην ἐς πατρίδ' ἰκέσθαι
 ἦην, ἀλλὰ μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρειν μεγάλα στενάχοντα·
 ἦδ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
 οἱ νῆας τ' ὄλεσαν καὶ εὐκνήμιδας ἐταίρους·
 320 [πάντας· Ὀδυσσεύς δ' οἷος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ·]
 καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον, πολυμηχανίην τε·
 ἦδ' ὡς εἰς Αἶδεω δόμον ἦλυθεν εὐρώεντα,
 ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο,
 νηὶ πολυκλήϊδι, καὶ εἶσιδε πάντας ἐταίρους,
 325 μητέρα θ', ἢ μιν ἔτικτε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἔοντα·
 ἦδ' ὡς Σειρήνων ἀδιῶων φθόγγον ἀκουσεν·
 ὡς θ' ἴκετο Πλαγκτίας πέτρας, δεινὴν τε Χάρυβδι,
 Σκύλλην θ', ἣν οὐ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν·

ἦδ' ὡς Ἡελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι
 ἦδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῶ 330

Ζεὺς ὑψιβρομέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἑσθλοὶ ἑταῖροι
 πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ Κῆρας ἄλυξεν·

ὡς θ' ἴκει Ὠγυγίην νῆσον, Νύμφην τε Καλυψῶ,
 ἣ δὴ μιν κατέρουκε, λιλαιωμένη πόσιν εἶναι,
 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν, ἦδὲ ἔφρασκεν 335

θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἦματα πάντα·
 ἀλλὰ τῷ οὐποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν·

ἦδ' ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
 οἳ δὴ μιν πέρι κῆρι, θεὸν ὡς, τιμήσαντο,
 καὶ πέμψαν σὺν νηϊ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 340

χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλις, ἑσθῆτά τε δόντες.
 τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
 λυσιμελῆς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.

Ἥ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 ὅπποτε δὴ ὁ Ὀδυσῆα ἐέλεπετο ὄν κατὰ θυμὸν 345

εὐνής ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἦδὲ καὶ ὕπνου,
 αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον Ἡριγένειαν
 ὤρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέροι· ὥρτο δ' Ὀδυσ-
 σεύς

εὐνής ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
 ὦ γύναι, ἦδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων 350

ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
 κλαίουσ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι

ἰέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης·
 νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἰκόμεθ' εὐνήν,

κτῆματα μὲν, τὰ μοί ἐστι, κομιζέμεν ἐν μεγάροισιν· 355
 μῆλα δ', ἃ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,

πολλά μὲν αὐτὸς ἐγὼ λήισσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
 δώσουσ', εἰσόκε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
 ἄλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἄγρον ἔπειμι,
 360 ὄψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὃ μοι πυκινῶς ἀκάχηται·
 σοὶ δέ, γύναι, τάδ' ἐπιτέλλω, πινυτῆ περ εὔση·
 ἀντίκα γὰρ φάτις εἴσιν ἅμ' ἡλίῳ ἀνιόντι
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
 εἰς ὑπερῶν ἀναβάσσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 365 ἦσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
 Ἥ ῥα, καὶ ἀμφ' ὅμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά·
 ὤρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
 πάντας δ' ἔντε' ἀνωγεν Ἀρήϊα χερσὶν ἐλέσθαι.
 οἱ δὲ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῶ·
 370 ὠΐξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἦιον· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
 ἦδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα· τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
 νυκτὶ κατακρούψασα θεῶς ἐξῆγε πόληος.